

Klauzula opt-out a naruszenie zbiorowych praw pacjentów

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: piątek, 01, styczeń 2021 20:15

Katarzyna Liszka-Michałka

Odśrody: 405

W art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta zostały wyznaczone przesłanki uznania praktyki za naruszające zbiorowe prawa pacjentów.

W oparciu o tę regulację można wywieść przesłanki, których wystąpienie kwalifikuje do uznania praktyki za naruszającą zbiorowe prawa pacjentów tj.:

1. bezprawne zorganizowane działania lub zaniechania podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych;
2. wskazane działanie lub zaniechanie ma na celu pozbawienie pacjentów lub ograniczenia tych praw;
3. podejmowane w szczególności celem osiągnięcia korzyści majątkowej.

Przesłanki te muszą wystąpić łącznie dla stwierdzenia, że podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych naruszył zbiorowe prawa pacjentów. Naruszenie zbiorowych praw pacjentów będzie miało miejsce, gdy określone działanie lub zachowania podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych są bezprawne, tj. niezgodne z obowiązującym prawem, w tym podstawowymi zasadami konstytucyjnymi.

Na gruncie powyższego przepisu Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 14 października 2020 r. (II OSK 840/20) rozpatrywał skargę Rzecznika Praw Pacjenta od wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w przedmiocie uznania praktyk Szpitala za naruszające zbiorowe prawa pacjentów.

Zdaniem Rzecznika nieprawidłowe praktyki stosowane przez Szpital polegały na braku zapewnienia od dnia 9 lutego 2018 r. do 23 lutego 2018 r. w godzinach 15:35-8:00 minimalnych zasobów kadrowych zespołu urazowego, który powinien składać się co najmniej z trzech lekarzy, a przez to na ograniczeniu udzielenia świadczeń zdrowotnych w zakresie chirurgii urazowo-ortopedycznej w wyniku nieprzyjmowania pacjentów urazowych z urazem wielonarządowym i niewykonywania u nich zabiegów operacyjnych we wskazanych godzinach w ramach Centrum Urazowego Szpitala.

Jak wskazał NSA dla oceny wystąpienia przesłanek wypełniających stwierdzenie naruszenia zbiorowych praw pacjenta nie jest istotny fakt wypowiedzenia przez lekarzy tzw. klauzul opt-out, pozwalających na pracę w wymiarze przekraczającym przeciętnie 48 godzin tygodniowo. Ocena zapewnienia praw pacjentom w systemie ratownictwa medycznego wymagała poddania kontroli zatrudnienia lekarzy, którzy z uwagi na szczególne uwarunkowania realizacji zadań Centrum Urazowego Szpitala będą zdolni do udzielania świadczeń zdrowotnych w wymiarze przekraczającym 48 godzin tygodniowo. Liczba zatrudnionych lekarzy w Centrum Urazowym Szpitala tworzących skład zespołu urazowego powinna być wymierna do potrzeb zapewnienia ciągłości świadczeń. Nie można zatem ocenić, że podmiot udzielający świadczeń leczniczych nie mógł przewidzieć i zapobiec sytuacji braku obsady lekarskiej zapewniającej ciągłość udzielanych świadczeń.

Naczelny Sąd Administracyjny przywołał także § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 czerwca 2010 r. w sprawie centrum urazowego. W § 4 ust. 1 rozporządzenia uregulowano skład zespołu urazowego, stanowiąc, że "W skład zespołu wchodzi co najmniej (...)". Przedmiotem regulacji jest zatem minimalny skład zespołu urazowego. Zespół ten musi zapewnić gotowość świadczeń opieki zdrowotnej. Nie ma znaczenia czy gotowość zespołu jest zapewniona przez obecność lekarzy w jednostce udzielającej świadczeń zdrowotnych, czy przez przywołanie członków zespołu. Przywołanie członków zespołu wymaga zapewnienia gotowości stawienia się.

Klauzula opt-out a naruszenie zbiorowych praw pacjentów

Kategoria: Polityka Zdrowotna

Opublikowano: piątek, 01, styczeń 2021 20:15

Katarzyna Liszka-Michałka

Odsłony: 405

Jak skonstatował NSA stan faktyczny w powołanej sprawie nie budził wątpliwości co do zaprzestania udzielania świadczeń zdrowotnych w okresie i godzinach ustalonych przez Rzecznika Praw Pacjenta. Nie można podważyć tych ustaleń powołując się na działania lekarzy, którzy wypowiedzieli klauzulę opt-out. Nie zwalniało to podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych od podjęcia działań zapewniających prawa pacjentów, które obowiązane było świadczyć Centrum Urazowe Szpitala. Stąd też Sąd podzielił pogląd Rzecznika Praw Pacjenta.

Źródło: [NSA](#)